

Запорожской области площадь виноградников невелика. Тут выращивают только 5 технических сортов, которые занимают только 19,4 га и 8 столовых сортов, которые занимают площадь в 277,8 га. Основные технические сорта: Одесский красный 25,7%, Цветочный – 23,2%, Бианка – 21,7%, Мускат одесский – 17,0%. Самые распространенные столовые сорта: Плевен – 23,3% площади, Аркадия – 18,0%, Восторг – 14,4 %, Русбол – 11,8%, Кодрянка – 10,7%.

ПРИСУТНІСТЬ ПИЛКУ АМБРОЗІЇ В АТМОСФЕРНОМУ ПОВІТРІ М. ЗАПОРІЖЖЯ У 2015-2017 РОКАХ

Малєєва Г.Ю.

Науковий керівник: доц. Приходько О.Б.

Запорізький державний медичний університет

Вступ. Поліноз – це одна з шести найбільш розповсюджених хвороб людини, як у світі, так і в Україні. Найчастіше сезонну алергію викликає пилок амброзії. На сьогоднішній день, ця карантинна рослина розповсюдилась по всій країні та залишається основним аероалергеном в Запоріжжі [Малєєва, 2016]. В останні роки науковці-аеробіологи приділяють значну увагу моніторингу аероалергенної ситуації. У багатьох країнах Європи та світу постійно проводиться аналіз термінів пилювання амброзії та досліджуються взаємозв'язки сезону палінації із факторами навколишнього середовища. Їх основною метою є зменшення ризику виникнення алергічних реакцій у населення, що викликаються пилом анемофільних рослин та спорами грибів [Tassan-Mazzocco, 2015]. Мета роботи. Проаналізувати та порівняти кількісний вміст пилку амброзії в атмосферному повітрі м. Запоріжжя в період з 2015 по 2017 роки. Матеріали та методи дослідження. Аеробіологічний моніторинг у проводиться в Запорізькому державному медичному університеті з 2006 року. Пилок збирається волюметричним методом. Отримані щоденні зразки фарбують та аналізують під світловим мікроскопом зі збільшенням х400, використовуючи метод дванадцяти вертикальних трансект [Малєєва, 2017]. Аналіз сезонних закономірностей розповсюдження пилку амброзії (початок та кінець пилювання, дати пікових концентрацій, усереднений день палінації та ін.) вираховують за допомогою програми Microsoft Office Excel. Отримані результати. Пилок амброзії присутній у повітрі м. Запоріжжя під час останньої, літньо-осінньої, хвилі палінації анемофільних рослин. У 2015 році пилок амброзії з'явився у повітрі у перші дні серпня. Багато пилку у повітрі було зафіксовано 30 серпня – 508 зерен, 31 серпня – 497 зерен та 6 вересня – 769 зерен у кубометрі повітря. Максимальна кількість пилку була зафіксована 2 вересня і склала 1052 пилкових зерна . Всього було визначено 9547 пилкових зерен, що складає 85 % від даних, отриманих в ході проведення багаторічних спостережень. Палінація тривала 33 дні. У порівнянні з 2014 роком спостерігається збільшення кількості пилку амброзії у повітрі. Незначне зміщення періодів палінації було пов'язано із погодними умовами, що склалися наприкінці серпня-початку вересня. У 2016 році палінація амброзії розпочалась дещо пізніше - 10 серпня. Палінація тривала на 6 днів довше, ніж у попередньому році та завершилась 18 вересня. Значне збільшення концентрації пилку було відмічено 21 серпня – 691 зерно, 25 серпня – 728 зерен та 30 серпня – 706 зерен у кубометрі повітря. Максимальну кількість пилку амброзії було визначено 31 серпня - 799 пилкових зерен у кубометрі повітря. Всього було визначено 10534 пилкові зерна. Зростання кількості пилку амброзії у 2016 році викликані перш за все сприятливими умовами для вегетації цієї рослини. До того ж, сильний вітер та відсутність опадів наприкінці серпня сприяли ускладненню ситуації та збільшенню

кількості пилку у повітрі м. Запоріжжя. У 2017 р. палінація амброзії розпочалась 9 серпня. Максимальну концентрацію (298 пилових зерен) було зафіксовано на 1 день раніше, ніж у 2016 році - цей день припав на 30 серпня. У порівнянні з минулими роками спостерігається зменшення кількості пилку амброзії у повітрі. Було визначено 5167 зерен, що склало 48% від результатів багаторічних спостережень. Палінація тривала довше, ніж у 2016 році – 47 днів. Висновки. Найбільшу кількість пилку амброзії за останні три роки спостережень було зафіксовано у 2016 р. В залежності від комбінації сприятливих (або навпаки, несприятливих) погодних умов, тривалість сезону палінації, день з максимальною кількістю пилку у повітрі та інші характерні риси періоду пилювання амброзії, можуть відрізнятися із року в рік. У 2017 році, комбінація метеорологічних факторів та заходи боротьби із карантинними рослинами, що проводились на території Запоріжжя, призвели до відчутного зниження кількості пилку амброзії у повітрі, що сприяло зменшенню кількості виникнення алергічних реакцій у людей із сенсibiliзацією.

ПОРІВНЯЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА СОРТІВ АРАХІСУ ЗА ГОСПОДАРСЬКО-ЦІННИМИ ОЗНАКАМИ

Мартиненко К.Є.

Науковий керівник: к. б. н., доц. Полякова І.О.

Запорізького національного університету

Арахіс культурний (*Arachis hypogaea* L.) займає одне з провідних місць у світі у вирішенні проблеми виробництва рослинних білків та жирів. Батьківщиною цієї культури є Південноамериканський центр походження культурних рослин. Ця культура не вимоглива до ґрунту, а в певні періоди вегетації - до температури та вологості [2], але головним обмежуючим фактором поширення цієї культури є тривалість теплої періоду року. Південь і південний схід України - зона сприятлива для вирощування цієї нової культури для нашої держави. Для дослідження формування врожайності, тривалості вегетації та біологічних особливостей культури ми обрали декілька сортів арахісу:

- Сорт Клінський виведений Херсонськими селекціонерами. Внесений до Державного реєстру сортів із 2002 року, рекомендований для вирощування у степній зоні України [3]. Вегетаційний період 120-130 днів. Висота рослин – 32-41 см [1]. Він обраний нами за контроль.

- Краснодарець 13. Вегетаційний період складає 150 днів[1]. Висота рослин - до 25 см. Виведений у ВНДІОК, м. Краснодар.

- Краснодарець 14. Вегетаційний період складає 150 днів [2]. Висота рослин - до 25 см. Виведений у ВНДІОК, м. Краснодар.

- Валенсія українська – адаптований американський сорт. Рослини крупні, мають важкі краснуваті стебла, існують кущові форми. Вегетаційний період складає 120-130 днів. Місцем походження зразка є провінція Валенсія [3].

- Степняк український. Вегетаційний період 120-130 днів. Висота рослин - до 45 см [1]. Місцем походження є Херсонська область. Вихідні сорти ми протестували у умовах Запорізького регіону, та отримали наступні дані (Табл.1). З таблиці видно, що найбільшу кількість бобів формували Краснодарець 13, Валенсія українська та Місцевий. Ці ж сорти мали і найбільшу висоту. Також із «високих» сортів виділився Степняк український, проте він має середню врожайність, і майже не відрізняється від контролю. Гіллястість може впливати на пізніх стадіях онтогенезу (для нашого регіону це кінець серпня), коли на таких великих сортах формуються на додаткових пагонах квіти, що також можуть формувати боби. Вони можуть утворюватись і пізніше, але низькі температури кінця вересня, не дають їм розвиватись далі.